

Pravniški poklici - Latvija

To jezikovno različico trenutno prevajajo naši prevajalci.

Opozarjamo, da so že na voljo naslednje jezikovne različice: [lv](#).

Ta stran vsebuje pregled pravnih poklicev v Latviji.

Tožilci

Organizacija

 Državno tožilstvo (Prokuratūra) je enoten centraliziran **pravosodni organ** s tristopenjskim sistemom. Vodi ga **generalni državni tožilec (ģenerālprokurors)**. Naloga državnega tožilstva je **odzivati se na kršitve zakona in zagotoviti, da se o kršitvah odloča v skladu z zakonom**. Državno tožilstvo sestavljajo institucije na naslednjih stopnjah:

1. generalno državno tožilstvo (*ģenerālprokuratūra*);
2. regionalna državna tožilstva (*tiesu apgabalu prokuratūras*);
3. okrožna ali mestna državna tožilstva (*rajona vai republikas pilsētu prokuratūras*);
4. specializirana državna tožilstva (*specializētas prokuratūras*).

Po potrebi lahko generalni državni tožilec ustanovi specializirano tožilstvo za posebno področje, ki ima status okrožnega ali regionalnega državnega tožilstva. V Latviji je trenutno **pet specializiranih državnih tožilstev**:

- specializirano državno tožilstvo za organizirani kriminal in druga področja (*Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra*);
- specializirano večpodročno državno tožilstvo (*Specializētā vairāku nozaru prokuratūra*);
- državno tožilstvo Rige za cestni promet (*Rīgas autotransporta prokuratūra*);
- državno tožilstvo za preiskovanje finančnega in gospodarskega kriminala (*Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūra*) ter
- državno tožilstvo za preiskovanje kaznivih dejanj v zvezi z nedovoljenim prometom s prepovedanimi drogami (*Narkotiku nelegālas aprites noziegumu izmeklēšanas prokuratūra*).

Generalno državno tožilstvo lahko nadzoruje delo javnih organov, ki sami ne delujejo kot tožilstva, a opravljajo določene naloge v kazenskem postopku, ki spadajo v njihovo pristojnost. Te organe ustanovi, reorganizira in razpusti generalni državni tožilec. Na

podlagi dodeljenih proračunskih sredstev generalni državni tožilec prav tako določi strukturo in število osebja teh organov. Do sedaj je bil ustanovljen le en tak organ, in sicer [Urad za boj proti pranju denarja](#) (*Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienests*).

Državna tožilstva so del sodnega sistema. To pomeni, da delujejo neodvisno od zakonodajne in izvršilne oblasti. Saeima (latvijski parlament), kabinet ministrov in predsednik države lahko državnemu tožilstvu dajo navodilo, da preveri dejstva v zvezi s kršitvami zakona, in lahko prejema pojasnila od generalnega državnega tožilstva, ne smejo pa posegati v delo državnega tožilstva, tudi če preiskuje kršitve, ki imajo velik nacionalni pomen.

Državni tožilci lahko izpodbijajo pravne akte, ki jih je sprejel kabinet ministrov ali javni organi, če niso v skladu z zakonom. Generalni državni tožilec in glavni tožilci oddelkov generalnega državnega tožilstva se lahko udeležijo sej kabineta ministrov in izrazijo svoje mnenje o vprašanih, ki so predmet razprav.

Vloga in pristojnosti

Naloge državnega tožilstva v predhodnem postopku so določene v členu 2 [zakona o državnem tožilstvu](#).

Državno tožilstvo:

1. nadzira delo preiskovalnih organov in drugih organov;
2. organizira, upravlja in vodi preiskavo v predhodnem postopku ter daje navodila preiskovalnim organom pri izvajanju preiskav kaznivih dejanj;
3. začne in vodi kazenski pregon;
4. varuje pravice in pravne interese posameznikov in države;
5. v zadevah, določenih z zakonom, pri sodišču vloži predlog za začetek postopka ali vloge.

Državni tožilec v skladu s členom 36(1) [zakona o kazenskem postopku](#) nadzira in vodi preiskavo, vodi kazenski pregon, zastopa obtožnico pred sodiščem v imenu države in opravlja druge naloge v kazenskem postopku.

Nadzorni tožilec

Nadzorni tožilec nadzira preiskave v posebnih kazenskih zadevah in lahko:

1. razveljavi odločitve, ki jih sprejmejo tožilec, ki vodi postopek, ali člani preiskovalne skupine;
2. od neposrednega predstojnika preiskovalca zahteva, da zamenja tožilca, ki vodi postopek, ali člane preiskovalne skupine, če ne sledijo navodilom ali če so dopustili, da so procesne kršitve ogrozile vodenje kazenskega postopka;
3. pregleda pritožbe zoper dejanja ali odločitve tožilca, ki vodi postopek, ali člana preiskovalne skupine, neposrednega predstojnika preiskovalca ali oseb, ki opravljajo procesna dejanja;
4. sprejme odločitev o začetku kazenskega postopka ali odstopu zadeve drugemu preiskovalnemu organu;
5. opravlja procesna dejanja, potem ko je o tem obvestil tožilca, ki vodi postopek.

Tožilec, ki vodi postopek

Nadzorni tožilec (ali po navodilih višjega tožilca drug tožilec) lahko postane tožilec, ki vodi postopek (*procesa virzītājs*). V tej funkciji vodi kazenski postopek in sprejme odločitev o začetku kazenskega pregona. V izjemnih okoliščinah lahko generalni državni tožilec, oddelk za kazensko pravo generalnega državnega tožilstva ali glavni tožilec regionalnega sodišča imenuje tožilca za vodenje postopka že v fazi preiskave.

Kot tožilec, ki vodi postopek, lahko tožilec:

1. doseže sporazum o krivdi z obdolžencem;
2. odloči o predložitvi kazenske zadeve sodišču;
3. predloži zadevo v kazenski pregon po posebnem postopku;
4. odstopi od kazenskega pregona na podlagi utemeljenih zakonitih razlogov.

Tožilec, ki vodi postopek, lahko sprejme katero koli procesno odločitev in opravi katero koli procesno dejanje ali to naloži članu preiskovalne skupine ali osebi, ki opravlja procesna dejanja.

Višji tožilec

Višji tožilec v skladu z zakonom preverja, ali državni tožilci opravljajo svoje naloge, ter odloča o pritožbah in očitkih v zvezi z odločitvami in dejanji nadzornega tožilca in tožilca, ki vodi postopek. Višji tožilec lahko na primer odloči o predlogu nadzornega tožilca za zamenjavo neposrednega predstojnika preiskovalca ali preiskovalnega organa ali o tem, ali je umik obtožnice utemeljen in zakonit.

Višji tožilec lahko:

1. razveljavi odločitve preiskovalca, člana preiskovalne skupine ali nižjega tožilca;
2. imenuje ali zamenja nadzornega tožilca ali tožilca, ki vodi postopek, če nadzor in pregon nista v celoti zagotovljena, ali sam prevzame to funkcijo;
3. oblikuje preiskovalno skupino, če obseg dela ogroža končanje kazenskega postopka v razumnem času;
4. zahteva imenovanje drugega neposrednega predstojnika kot preiskovalca ali dodeli kazensko preiskavo drugemu preiskovalnemu organu.

Če tako odloči višji tožilec, je tožilec lahko vključen v **preiskovalno skupino**. Tožilec, ki vodi postopek, lahko tožilcu naloži izvedbo enega ali več procesnih dejanj.

Sodniki

Organizacija

Ustavni temelj sodne oblasti so člani 82 do 86 [latvijske ustave](#), ki določajo, da sodijo samo sodišča. Sodniki so neodvisni in podrejeni le zakonu. Sodstvo je urejeno v [zakonu o sodni oblasti](#). Po latvijskih predpisih so sodniki državni uradniki.

Javni organi, družbene in politične organizacije ter druge pravne in fizične osebe morajo spoštovati neodvisnost sodišč in imuniteto sodnikov. Nihče ne sme od sodnikov zahtevati izjav ali razlag v zvezi z obravnavo določene zadeve ali iz kakršnega koli razloga posegati v sojenje. Sodnik ima pri opravljanju svoje funkcije imuniteto. Sodniška funkcija ni združljiva s pripadnostjo politični stranki ali drugi politični organizaciji.

Vloga in pristojnosti

Naloga sodnika je sojenje v civilnih, upravnih in kazenskih zadevah v skladu z zakonom.

V civilnih zadevah sodnik odloča v sporih v zvezi z varstvom državljskih pravic, pravic iz delovnega razmerja, pravic iz družinskega razmerja ter drugih pravic in zakonitih interesov fizičnih in pravnih oseb.

V kazenskih zadevah sodnik odloča o utemeljenosti obtožb zoper obdolžence. Sodnik lahko oprostí osebe, ki niso krive, ali obsodi osebe, ki so krive storitve kaznivega dejanja, in jim naloži kazen.

V upravnih zadevah sodnik izvaja sodni nadzor nad zakonitostjo ukrepov izvršilnih organov (upravnih aktov, ki jih izdajo, in dejanj organov) ter odloča v sporih, ki izhajajo iz razmerij, ki jih ureja javno pravo. Sodnik tudi pojasni pravice in obveznosti fizičnih oseb v skladu z javnim pravom. Sodnik odloča tudi v zadevah v zvezi s prekrški.

Poklicne obveznosti sodnikov obsegajo vse obveznosti sodnikov in sodišč, ki jih določa procesno pravo.

Pravne zbirke podatkov

Sodstvo ima [portal nacionalnih sodišč](#), katerega vsebina je trenutno na voljo samo v latvijskem jeziku. Na tem portalu so informacije o latvijskem sodnem sistemu, seznam latvijskih sodišč in sodnikov, sodne statistike, kratek opis različnih vrst sodnih postopkov s poudarkom na njihovih glavnih značilnostih in razlikah med njimi ter informacije o tem, kako začeti postopek pred sodiščem. Poleg tega zagotavlja dostop do izbora nedavnih sodb, koledar sodnih obravnav in druge informacije.

Z vpisom številke zadeve ali vabila v oddelek portala „e-storitve“ (*epakalpojumi*) je mogoče dobiti informacije o fazi postopka ter o sodišču in stopnji, na kateri se zadeva obravnava, o naslednjih razpisanih sodnih obravnavah, o odločbah, sprejetih v zadevi, vloženih ugovorih in izidu postopka.

Poročila o delu sodišč so objavljena na spletišču [sodne uprave](#).

Informacije o aktualnih **vprašanjih politike, povezanih s sodnim sistemom**, so objavljene na spletišču [ministrstva za pravosodje](#).

E-informacije o vrhovnem sodišču in njegovih dejavnostih so na voljo na spletišču [vrhovnega sodišča](#).

Vsi ti portali so na voljo tudi v angleškem jeziku.

Organizacija pravniškega poklica: odvetniki

Odvetniki

Odvetniki so del pravosodja in neodvisni pravni strokovnjaki, ki:

- v postopkih pred sodišči in predhodnih postopkih po pooblastilu zastopajo stranke v sporu, obdolžence in druge zainteresirane osebe (svoje stranke), v nekaterih [z zakonom](#) določenih primerih pa delujejo po pooblastilu predsednika sodišča, vodje preiskovalnega organa v predhodnem postopku ali latvijskega sveta zapriseženih odvetnikov (*Latvijas zvērīnātu advokātu padome*);
- nudijo pravne nasvete;
- sestavljajo listine;
- zagotavljajo druge oblike pravne pomoči.

V Latviji lahko pod določenimi pogoji opravljajo poklic odvetnika naslednje osebe:

1. zapriseženi odvetniki (*zvērīnāti advokāti*);
2. pomočniki zapriseženih odvetnikov (*zvērīnātu advokātu palīgi*);
3. državljani držav članic Evropske unije, ki so v drugi državi članici Evropske unije pridobili pravico do opravljanja odvetniškega poklica;
4. tuji odvetniki (ki niso odvetniki držav članic EU), ki lahko opravljajo poklic v Latviji v skladu z mednarodnimi sporazumi o pravni pomoči, ki so zavezujoči za Latvijo.

Vsi zapriseženi odvetniki v Latviji opravljajo odvetništvo kot svoboden poklic in so člani latvijske zbornice zapriseženih odvetnikov (*Latvijas Zvērīnātu advokātu kolēģija*), neodvisnega nacionalnega strokovnega združenja. Organi latvijske zbornice zapriseženih odvetnikov so **skupščina zapriseženih odvetnikov, latvijski svet zapriseženih odvetnikov, revizijska komisija in disciplinska komisija**.

Pravne zbirke podatkov

Informacije o **dejavnostih latvijske zbornice zapriseženih odvetnikov in latvijskega sveta zapriseženih odvetnikov**, predpisih, ki veljajo za odvetnike, in sodiščih, pred katerimi odvetniki opravljajo svoje delo (vključno s kontaktnimi podatki), ter druge informacije v zvezi z **odvetništvom v Latviji** so na voljo na spletišču [latvijskega sveta zapriseženih odvetnikov](#).

Notarji

Organizacija

Zapriseženi notarji (*zvērīnāti notāri*) opravljajo notarske zadeve pod nadzorom sodišč in v skladu s postopki, določenimi z [zakonom](#) m. Latvijski zapriseženi notarji so del pravosodja in izvajajo zakonsko predpisane naloge, ki so povezane z izvajanjem javne oblasti.

V skladu z [zakonom o notariatu](#) so notarji pristojni za:

- sestavljanje notarskih listin;
- sestavljanje notarskih potrdil;
- prevzemanje denarja, vrednostnih papirjev in listin v hrambo;
- prevzemanje predmetov, ki so predmet obveznosti, v hrambo;
- vodenje zapuščinskih zadev;
- sestavljanje predlogov za delitev premoženja v primerih, določenih z zakonom;
- vodenje postopka za razvezo zakonske zveze (če sta se zakonca sporazumela o razvezi v pisni obliki in ni nobenega nerešenega spora);
- opravljanje drugih dejavnosti, določenih z drugimi zakoni.

Vsi zapriseženi notarji so člani pravniškega poklica. Pri opravljanju svojega poklica so zapriseženi notarji enakovredni državnim uradnikom. So del pravosodja in na območju regionalnih sodišč opravljajo zakonsko določene naloge. Zapriseženi notarji so pri opravljanju svojega poklica finančno neodvisni, njihove takse pa določa kabinet ministrov.

Latvijska zbornica zapriseženih notarjev (*Latvijas Zvērīnātu notāru kolēģija*) je neodvisno nacionalno strokovno združenje vseh zapriseženih notarjev, ki opravljajo ta poklic v Latviji. **Latvijski svet zapriseženih notarjev** (*Latvijas Zvērīnātu notāru padome*) je

reprezentativni in nadzorni organ zapriseženih notarjev ter upravni in izvršilni organ latvijske zbornice zapriseženih notarjev. Njegove naloge so določene v členu 230 zakona o notariatu.

Pravne zbirke podatkov

Informacije o dejavnostih in številu zapriseženih notarjev ter sedežu njihovih pisarn in druge informacije v zvezi z notariatom v Latviji so na voljo na uradnem spletišču [latvijskih notarjev](#).

Drugi pravniški poklici

Zapriseženi sodni izvršitelji

Zapriseženi sodni izvršitelji (*Zvērināti tiesu izpildītāji*) so del pravosodja. Na območju regionalnih sodišč izvršujejo sodne in druge odločbe ter opravljajo druge naloge, določene z zakonom.

Zapriseženi sodni izvršitelji so člani pravniškega poklica, pri opravljanju svojega poklica pa so enakovredni državnim uradnikom. Zapriseženi sodni izvršitelji so neodvisni in podrejeni le zakonu. Zahteve in odredbe, ki jih izdajajo zapriseženi sodni izvršitelji pri izvrševanju sodnih in drugih odločb, so izvršljive na celotnem ozemlju Latvije.

Zapriseženi sodni izvršitelji opravljajo svoje naloge na območju regionalnih sodišč, za katera so imenovani. Število zapriseženih sodnih izvršiteljev, njihova delovna mesta, pristojnosti in območja pristojnosti določa kabinet ministrov.

Zapriseženi sodni izvršitelji pri opravljanju svojih nalog uporabljajo [zakon o civilnem postopku](#) in druge predpise, metodologijo, ki jo je potrdil latvijski svet zapriseženih sodnih izvršiteljev (*Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome*), reprezentativni in nadzorni organ zapriseženih sodnih izvršiteljev v Latviji, ter priporočila, ki izhajajo iz sodne prakse.

Pravne zbirke podatkov

Informacije o sedežu pisarn zapriseženih sodnih izvršiteljev ter predpisih, ki urejajo njihov poklic in dejavnosti latvijskega sveta zapriseženih sodnih izvršiteljev, so na voljo na spletišču [latvijskega sveta zapriseženih sodnih izvršiteljev](#). Portal je trenutno na voljo samo v latvijskem jeziku.

Organizacije, ki nudijo brezplačne pravne storitve

V Latviji ni nobenega seznama takih organizacij.

Povezave

[državno tožilstvo](#), [Urad za boj proti pranju denarja](#), [portal nacionalnih sodišč](#), [sodna uprava](#), [latvijski svet zapriseženih odvetnikov](#), [latvijski notarji](#), [latvijski svet zapriseženih sodnih izvršiteljev](#), [Ministrstvo za pravosodje Republike Latvije](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 07/01/2016